

- a) I think a gadget like that would be one of the coolest things ever.
- b) Don't worry – this monster of a fish may not be so scary very soon!
- c) MT will never be perfect.
- d) For my language combinations though, I still think we are a long way off MT being worth the effort.

6. The science-fiction dream of a machine that understands any language is getting slowly closer.

a) Remarkably, however, such devices are now on the verge of becoming a reality, thanks to new "statistical machine translation" software.

b) Statistical translation encompasses a range of techniques, but what they all have in common is the use of statistical analysis, rather than rigid rules, to convert text from one language into another.

c) Most systems start with a large bilingual corpus of text.

d) By analyzing the frequency with which clusters of words appear in close proximity in the two languages, it is possible to work out which words correspond to each other in the two languages.

SOLUTIONS

1. D

Computer Assisted Tools will yield better results. A computer is a computer. NEVER will a human brain be replaced by a machine, for the simple reason that a machine will never have more than logic and data.

2. D, or A

Any MT software will require human intervention.

3. D, or A

4. D

5. A

This CAT approach offers much greater flexibility than rule-based systems, since it translates languages based on how they are actually used, rather than relying on rigid grammatical rules which may not always be observed, and often have exceptions. By using such a machine analysis it can be shown that all translated texts are more or less inconsistent.

The translation analysis and contrastive study of translation corpus in a specifically chosen area and the process of semantic encoding are subjects for the further investigations. Contrastive linguistics approach «gives birth» to a greater variety of translation analysis taxonomy.

ЛІТЕРАТУРА

1. Івасюк О.Я. Теорія і практика віршового перекладу (на матеріалах творів Маргот Озборн та їх українських перекладів). – Чернівці: Рута, 2006. – 124 с.
2. Кузьміна К. А. Явище номіналізації в структурах англійської та української мов (порівняльний аналіз) // Наука і сучасність: Зб. наук. праць. – К.: Нац. пед. ун-т імені М.П.Драгоманова, 2001. – Том XXIV. – С. 197–2006.
3. Максимов С.Є., Радченко Т.О. Перекладацький аналіз тексту (англійська та українська мови). – Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2001. – 105 с.
4. Олікова М.О. Переклад як взаємодія двох культур // Вісник Сумського державного університету. Серія: Філологічні науки. – Суми: СумДУ. – 2007. – № 1 – С. 141-145.
5. Соколова В.В. Роль та місце вправ у смислового аналізі в курсі усного послідовного перекладу // Вісник Сумського державного університету. Серія: Філологічні науки. – Суми: СумДУ. – 2007. – № 1 – С. 160 - 165.
6. Швачко С.О. Навчити вчитися! Навчальний посібник. – Вінниця: Нова книга. – 2006. – 136 с.
7. Hickey L. The Pragmatics of Translation. – Clevedon: Multilingual matters Ltd, 1998. – P. 105-107.
8. Miram G. Translation algorithms. – К.: Tvim inter, 1998. – 176 p.
9. <http://en.wikibooks.org/w/index.php?title=CAT-Tools/Across&action=edit> 'o "CAT-Tools/Across.
10. The end of our profession? (Translation Theory and Practice) <http://rus.proz.com/topic/50908?start=15&float=>.

ВИРІШЕННЯ КОМУНІКАТИВНИХ ЗАВДАНЬ НА ЗАНЯТТЯХ З ПЕРЕКЛАДУ

Баранова С. В. (Суми)

Переклад – це сфера практичного застосування знань, здобутих на заняттях з іноземної мови. Ефективність роботи перекладача визначається насамперед достатньо високим рівнем володіння мовами оригіналу та перекладу. В процесі перекладу фахівець забезпечує двомовну комунікацію, в максимально можливій мірі наближену до природної, одномовної. Тому студентів перекладацьких відділень вузів треба навчати спілкуванню, яке реалізується у двох формах: усній та письмовій.

Проте у перекладі відбувається контакт не лише двох мов, а й двох культур. Незважаючи на унікальність, специфіку кожної культури, в них та відповідно у мовах, що вербалізують ці культури, багато спільного [1]. Завданням викладача іноземної мови та перекладу є прищеплення міжкультурних навичок та вмінь, що охоплюють здатність встановлювати зв'язок між національною та іноземною культурою, здатність розпізнавати та використовувати різні стратегії для встановлення контакту з носіями іншої культури, виконуючи роль посередника [2, 79].

Метою кроскультурної підготовки перекладачів є формування навичок нормативних мовленнєвих дій, комунікативної поведінки, соціально зумовленого спілкування та створення висловлювань, діалогічних єдностей, соціально зумовленого дискурсу. До культурно обумовлених сфер мовного спілкування зараховують

правила ввічливості, мовний етикет, інтонацію, паузи, вибір теми для спілкування, експліцитність та імпліцитність висловлення думок [3, 202].

З міжкультурною комунікацією як процесом вербального та невербального спілкування між учасниками, які є представниками різних культур і мов, що розглядається сьогодні як діалог двох культур [3, 201], слід ознайомлювати студентів на заняттях. Діалог двох культур – це не стільки навчання різних свідомостей культури, скільки навчання образів різних культур в рамках свідомості.

Навчання "діалогу культур" реалізується в рамках відповідної педагогічної технології, що виступає засобом формування професійної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови та перекладача. Дана педагогічна технологія спрямована на досягнення професійної соціокультурної компетенції. По-перше, конструюється процес формування зазначеної компетенції, відбувається постановка реальних цілей її набуття, відбираються міжкультурні засоби навчання, застосовуються нетрадиційні методи й форми навчання, організовується самостійна діяльність. По-друге, "діалог культур" повернутий до викладача, який повинен мати професійно значущі якості та здібності, необхідні для формування соціокультурної компетентності учнів, створювати атмосферу співробітництва та набувати педагогічної майстерності. По-третє, він спрямований на учня, який мусить мати соціокультурну атмосферу на занятті, що сприяє міжкультурному спілкуванню, створювати мовленнєве партнерство при формуванні соціокультурної компетентності та формувати її на основі поетапного розвитку міжкультурних навичок та вмінь. Відповідно, студентів ВНЗ слід навчати приймати елементарні рішення в різних професійних соціокультурних ситуаціях. "Діалог культур" можна реалізовувати з одногрупниками, викладачами, через проблемні лекційно-дискусійні заняття, творчі лінгвістичні презентації, відеотренінги тощо [4].

Переклад – це процес посередництва, медіації, проте успішне його виконання можливе лише за умови оволодіння іншими видами мовленнєвої діяльності, що є метою вивчення іноземної мови в вищій школі – рецепцією, продукцією та інтеракцією [5, 136]. Більшість ситуацій на занятті передбачають змішані види діяльності. Студент слухає мовлення вчителя, читає підручник уголос чи про себе, взаємодіє з іншими студентами групи, пише вправи, твори і перекладає (виступає посередником), оволодіваючи у такий спосіб необхідними для нього видами посередницької діяльності, де він покликаний не виражати свої власні думки, а просто діяти як посередник між співрозмовниками, неспроможними зрозуміти один одного прямо. Переклад, таким чином, виступає як продуктивний спосіб практичного застосування знань, отриманих на заняттях з іноземної мови.

У ході підготовки фахівців переклад, з одного боку, використовується у різних видах діяльності: у навчанні аудіювання, граматичного та лексичного матеріалу, говоріння, читання та письма. З іншого боку, володіння згаданими аспектами іноземної мови дає змогу вірно інтерпретувати текст-джерело, для адекватного розуміння якого необхідно до того ж знати можливі шляхи подолання труднощів граматичного, лексико-синтаксичного, фразеологічного та стилістичного характеру при відтворенні одиниць мовою перекладу.

Якщо сприйняття тексту оригіналу базується на перцептивних мовних умінях та навичках, фонових знаннях, усвідомленості теми, мікро- та макроконтестів, оцінці його форми та стилю, то якість перекладу залежить від сформованості продуктивних навичок та вмінь мови перекладу та обсягу і структури матеріалу, що зберігається у свідомості перекладача [6]. Рівнозначний вплив текстів оригіналу та перекладу можливий лише за умови збереження комунікативно-прагматичної інтенції мовця оригіналу шляхом використання ситуативно та тематично релевантних вербальних та невербальних засобів у іншомовному діалогічному та монологічному мовленні, у створенні тексту, зануреного у ситуацію спілкування: дискурсу як цілеспрямованої події, орієнтованого на досягнення поставленої мети, з урахуванням соціальних, психологічних та екстралінгвістичних факторів.

При вивченні іноземної мови значна увага повинна приділятися повсякденному мовленнєвому спілкуванню, яке належить до найбільш складних видів людської діяльності і передбачає високий ступінь розвитку мовленнєвих здібностей, у різних сферах життєдіяльності людини. Ситуацію спілкування дуже часто підказує життя, але важливо, щоб вона найкраще відповідала певному заняттю та сприяла тренуванню того чи іншого матеріалу. Використання ситуацій сприяє посиленню комунікативної спрямованості у навчанні іноземних мов.

Підготовка перекладачів на сучасному етапі вимагає їх максимальної універсалізації: розширення галузевих блоків, з якими знайомляться студенти під час навчання, та оптимізації системи вправ. Система вправ для навчання перекладу має забезпечити наявність у свідомості студентів відповідних фонових знань, термінологічних еквівалентів з певної тематики, здатність виконувати перекладацькі дії на рівні автоматизмів. Перекладацькі вправи повинні включати різні завдання, що моделюють конкретні умови їх вживання. Це сприяє формуванню усвідомлених, стійких, варіативних та фіксованих навичок [6].

Завдання інтенсифікації цього аспекту навчання поставило лінгвістів перед необхідністю розробки наукових основ опису міжособистісної комунікації з одночасним створенням практичних джерел, що містять відповідну інформацію. На допомогу методистам та викладачам вони пропонують свої способи інвентаризації та опису "одиниць" повсякденного мовленнєвого спілкування (вербальних та невербальних), виходячи з потреб людини – суб'єкта та центру будь-якої духовно-практичної діяльності.

Все, чому навчається людина, потрібне їй для того, щоб застосувати в майбутній діяльності. Використання знань, навичок, вмінь ґрунтується на переносі, а перенос залежить перш за все від того, наскільки адекватні умови навчання тим умовам, в яких ці знання, навички, уміння передбачається

використовувати. Тому готувати студентів до участі у процесі іншомовного спілкування треба в умовах іншомовного спілкування, створених в аудиторії. Втілення комунікативної методики – об'єктивна необхідність, продиктована закономірностями викладання.

Процес навчання неможливо зробити цілком подібним природньому спілкуванню. Побудувати його як модель процесу спілкування означає змодельувати лише основні, принципово важливі, суттєві параметри комунікації, до яких належать: особистісний характер комунікативної діяльності суб'єкта спілкування, взаємостосунки та взаємодія мовленнєвих партнерів, ситуації як форми функціонування спілкування, змістова основа комунікації, система мовленнєвих засобів, засвоєння яких забезпечило б комунікативну діяльність в ситуаціях спілкування, функціональний характер засвоєння мовленнєвих засобів, евристичність [7].

Комунікативність в даному випадку означає подібність природньому спілкуванню лише за основними ознаками, які пов'язані з цілеспрямованим і мотивованим характером мовленнєвої діяльності; наявністю певних взаємостосунків між співрозмовниками, що створюють ситуацію спілкування; обговоренням тих тем, що відповідають віку та інтересам студентів, їхньому рівню розвитку; використанням таких мовленнєвих засобів, що функціонують у реальному процесі.

Комунікативна спрямованість процесу навчання перекладачів детермінується й типом одиниць, що підпадають під інтерпретацію. У переважній більшості це комунікативні одиниці. Важливою виступає постановка завдання перед усією групою в той час, як заслуховується відповідь одного зі студентів. Чисто механічні маніпуляції з мовним матеріалом дають значно нижчий ефект, ніж висловлювання, у яких мовець виступає як автор, носій певної соціальної ролі.

Таким чином, основними прийомами посилення комунікативної спрямованості у навчанні іноземних мов у вузі є логічна побудова заняття, використання ситуацій спілкування, в яких може функціонувати мовний матеріал, що вивчається, постановка завдання перед окремим студентом чи кількома студентами, а також перед усією групою. Комунікативна спрямованість процесу підготовки перекладачів полягає у навчанні їх основним видам іншомовної мовленнєвої діяльності, з одного боку, та у формуванні у них міжкультурної компетенції, яка сприяє подоланню розбіжностей в національних свідомостях комунікантів, з іншого. Це відбувається за рахунок відбору й структуризації найвагомішого інтегрованого мовного, соціокультурного, психолого-педагогічного й методичного матеріалу та селекції форм і засобів організації навчального процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Меншикова Н.В. Проблеми міжмовної комунікації та перекладацькі трансформації (на матеріалі сучасної німецької мови) // Вісник СумДУ. Серія "Філологічні науки". – 2003. - № 4 (50). – С. 151 – 154.
2. Мочар О.Ф. Проблеми міжкультурної комунікації та навчання перекладу // Вісник СумДУ. Серія "Філологічні науки". – 2005. - № 6 (78). – С. 76 – 82.
3. Петренко Н.М. Підготовка фахівців з міжкультурної комунікації (підходи, пошуки) // Вісник СумДУ. Серія "Філологічні науки". – 2003. - № 4 (50). – С. 200 – 203.
4. Калінін В.О. Використання педагогічної технології "діалог культур" у процесі підготовки майбутнього вчителя іноземної мови // Вісник Житомирського державного університету. – 2005. – Вип. 22. – С.54 – 56.
5. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання /Наук. ред. С.Ю. Ніколаєв. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
6. Черносамий Л.М. Принципи складання вправ для навчання галузевого перекладу // Вісник СумДУ. Серія "Філологічні науки". – 2002. - № 3 (36). – С. 101 – 105.
7. Баранова С.В. Актуальні питання методики викладання перекладу // Вісник СумДУ. Серія "Філологічні науки". – 2002. - № 4 (37). – С. 12 – 15.

НА ПРОСТОРАХ КАЗКОВОЇ ОНОМАСТИКИ

Барсук Т.В. (Суми)

Адресант при виборі власних імен звертає особливу увагу на їх фонеміку, морфеміку та експресивний потенціал. Підбираючи імена казкарі орієнтуються на реальний іменник, загальноприйняту формулу, за допомогою якої можна передати інформацію про соціальний, національний, віковий статус названого персонажа. Селекція антропонімів залежить від соціальної та естетичної позиції автора художнього тексту, його загального рівня культури і від середовища, в якому живе персонаж.

Засоби номінації та образи, які покладені в основу імені, є етнічно обумовленими, в образності імен наявними є типовість та антропологічні універсалії. Звернувшись до етимології власних назв, можна встановити тісні зв'язки між персонажами та їхніми вчинками. Динаміку образного функціонування імені в текстовій структурі тексту визначає авторське бачення персонажа у стосунках з іншими героями, з огляду на характер вчинків героя за тих чи інших обставин. Літературні антропоніми, що існують у художньому дискурсі, багаточисельні і різноманітні. Реальний, існуючий світ знаходить своє відображення в антропонімах, які утворені за існуючими у мові морфологічними, словотворчими, лексичними і семантичними моделями. Чисельною є група прізвищ і прізвиських. Уособлюються імена головних дієвих осіб, героїв, значимих для оповідання, що мають декілька варіацій. Наприклад: *Dark Lord – He Who Must Not Be Named – Tom Marvolo Riddle – You-Know-Who – Lord Voldemort; Granger Hermione – Mudblood – Muggle-born – Hermione – Granger; Potter Harry – "Underage Wizard" – Scarhead – Potter – Harry; Ronnie – Ronniekins – Weasley Ron – Weasley Ronald – Ron – Weasley*. Вони утворюють ядро антропонімичного простору. Головним героям властиві